

TỔNG KẾT PHẦN TẬP LÀM VĂN

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS củng cố những kiến thức về các phương thức biểu đạt đã học, đã biết và đã tập làm ; nắm vững các yêu cầu cơ bản về nội dung, hình thức và mục đích giao tiếp ; bố cục cơ bản của bài văn gồm ba phần với các yêu cầu và nội dung của chúng.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

– Trong phạm vi 1 tiết, SGK đã cung cấp sẵn bảng kẻ ô, GV có thể cho HS chuẩn bị trước vào vở ở nhà, đến lớp ôn tập miệng hết cả năm bảng. Gọi HS phát biểu, GV uốn nắn.

– Gợi ý thực hành bài luyện tập 1, 2, 3.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1.

GV sử dụng bảng dưới đây. Cho HS xem bảng tổng kết tr. 155, SGK.

	Phương thức biểu đạt	Các bài văn đã học															
1	Tự sự	<table border="0"> <tr> <td>Truyện thuyết</td> <td>{</td> <td><i>Con Rồng cháu Tiên</i> <i>Bánh chưng, bánh giầy</i> ...</td> </tr> <tr> <td>Cổ tích</td> <td>{</td> <td><i>Sọ Dừa</i> <i>Thạch Sanh</i> ...</td> </tr> <tr> <td>Ngụ ngôn</td> <td>{</td> <td><i>Ếch ngồi đáy giếng</i> <i>Thầy bói xem voi</i> ...</td> </tr> <tr> <td>Truyện cười</td> <td>{</td> <td><i>Treo biển</i> <i>Lợn cưới, áo mới</i> ...</td> </tr> <tr> <td>Truyện trung đại</td> <td>{</td> <td><i>Con hổ có nghĩa</i> <i>Thầy thuốc giỏi cốt nhất ở tấm lòng</i> ...</td> </tr> </table>	Truyện thuyết	{	<i>Con Rồng cháu Tiên</i> <i>Bánh chưng, bánh giầy</i> ...	Cổ tích	{	<i>Sọ Dừa</i> <i>Thạch Sanh</i> ...	Ngụ ngôn	{	<i>Ếch ngồi đáy giếng</i> <i>Thầy bói xem voi</i> ...	Truyện cười	{	<i>Treo biển</i> <i>Lợn cưới, áo mới</i> ...	Truyện trung đại	{	<i>Con hổ có nghĩa</i> <i>Thầy thuốc giỏi cốt nhất ở tấm lòng</i> ...
Truyện thuyết	{	<i>Con Rồng cháu Tiên</i> <i>Bánh chưng, bánh giầy</i> ...															
Cổ tích	{	<i>Sọ Dừa</i> <i>Thạch Sanh</i> ...															
Ngụ ngôn	{	<i>Ếch ngồi đáy giếng</i> <i>Thầy bói xem voi</i> ...															
Truyện cười	{	<i>Treo biển</i> <i>Lợn cưới, áo mới</i> ...															
Truyện trung đại	{	<i>Con hổ có nghĩa</i> <i>Thầy thuốc giỏi cốt nhất ở tấm lòng</i> ...															
2	Miêu tả	<p>Tiểu thuyết (truyện) : <i>Bài học đường đời đầu tiên (Đế Mèn phiêu lưu kí)</i> ; <i>Vượt thác (Quê nội)</i></p> <p>Truyện ngắn : <i>Bức tranh của em gái tôi</i></p> <p>Thơ có nhiều yếu tố tự sự : <i>Đêm nay Bác không ngủ</i></p>															
3	Biểu cảm	<p><i>Lượm</i></p> <p><i>Mưa</i></p>															
4	Nghị luận	Văn bản nhật dụng : <i>Bức thư của thủ lĩnh da đỏ</i>															
5	Thuyết minh (giới thiệu)	Văn bản nhật dụng : <i>Động Phong Nha, Cầu Long Biên – chứng nhân lịch sử</i>															
6	Hành chính – công vụ	Đơn từ															

Lưu ý sự đan xen các phương thức biểu đạt trong một số bài văn đã học.

Hoạt động 2. Cách thức hoạt động như hoạt động 1.

Tên văn bản	Phương thức biểu đạt chính
<i>Thạch Sanh</i>	tự sự
<i>Lượm</i>	tự sự, miêu tả, biểu cảm
<i>Mưa</i>	miêu tả
<i>Bài học đường đời đầu tiên</i>	tự sự, miêu tả
<i>Cây tre Việt Nam</i>	miêu tả, biểu cảm

Hoạt động 3. Cách thức hoạt động như hoạt động 1.

Phương thức biểu đạt	Đã tập làm
Tự sự	x
Miêu tả	x
Biểu cảm	

Hoạt động 4. Cách thức hoạt động như hoạt động 1.

Văn bản	Mục đích	Nội dung	Hình thức
Tự sự	thông báo, giải thích, nhận thức	nhân vật, sự việc, thời gian, địa điểm, diễn biến, kết quả	văn xuôi, tự do
Miêu tả	cho hình dung, cảm nhận	tính chất, thuộc tính, trạng thái sự vật, cảnh vật, con người	văn xuôi, tự do
Đơn từ	đề đạt yêu cầu	lí do và yêu cầu	theo mẫu với đầy đủ yếu tố của nó

Hoạt động 5.

Các phần	Tự sự	Miêu tả
Mở bài	giới thiệu nhân vật, tình huống, sự việc	giới thiệu đối tượng miêu tả
Thân bài	diễn biến tình tiết: A B C D	miêu tả đối tượng từ xa đến gần, từ bao quát đến cụ thể, từ trên xuống dưới, v.v... (theo một trật tự quan sát)
Kết bài	kết quả sự việc, suy nghĩ	cảm xúc, suy nghĩ (cảm tưởng)